

Mavzu: Microsoft Office Excell dasturida Formulalar menu bilan tanishuv hamda shu menuda joylashgan formulalardan biri Avtomatik hisobla formulalari ustida amallar bajarish. Funksiya joylash menusedan foydalanish hamda menuda joylashgan funksiyalar haqida tushuncha olish.

MS Excell o'tkan darsligimizda aytib o'tkanimiz singari asosan hisob kitob bilan ishlovchi dasturlardan biri ya'ni asosan Excell avto hisob kitob qilish vazifasini bajaradi va qo'shimcha matnlar ustida amallar bajarish bilan cheklanadi. Bu darsligimiz asosan avto hisob kitob qiluvchi formulalardan iborat. Keeling yaxshisi ular bilan tanishamiz va ular ustida bazi amallarni bajarib ko'ramiz. **Формула** bo'limi formulalarga bo'y ularning har biri deyarli turli xil vazifani bajaradi. Formulalar Excellda yacheyka belgilanib songra formula qatoridan kerakli formula tanlansa hisoblashni boshlaydi. Yoki aksincha o'zingiz formulani kiritishingiz ham mumkin bu usul ancha vaqtni olishi mumkin. Excellda formulalar tenglik (=) belgisi bilan boshlanadi va asosan Excellda rus harflarida yoziladi ammo QWERTY klaviraturasida ham yoziluvchi formulalar ham mavjud. Googl Shets da esa asosan QWERTY klaviraturasidan foydalaniladi. Agar sizga formulalarni yod olish eslab qolish qiyin tuyulayotgan bo'lsa ularning joylashuvini yod olish tavsiya etiladi shu yo'nalish bo'yicha shu formuladan kerakli vaqtda foydalnishingiz mumkin. Biz darslarimiz davomida shu bo'limda joylashgan formulalarni ko'rib chiqamiz ulardan biri Автоцумма bo'limi bu yerdagi formulalar quyidagilardan iborat:

1. **=СУММ()** bu formula aytaylik A1 yacheykadan misol uchun H1 yacheykalarni bir biriga qo'shish amalini bajradi. Bu formuladan foydalanish orqali asosan umumiy qo'shish amali bajariladi.
2. **=СР3НАЧ()** formula Excelda daromadni hisoblash uchun foydalaniladigan formula hisoblanadi. Bu formula quyidagi vazifalarni bajaradi:
 - Berilgan qator yoki ustun ichidagi sonlarni tekshiradi va eng yuqori (maksimallik) sonni topadi.
 - Agar bir nechta eng yuqori (maksimallik) son bo'lsa, ularning arifmetik o'rtachasini hisoblaydi.
 - Daromad deb hisoblangan eng yuqori son yoki sonlar kesimidagi hisobotga kiritiladi.
 - Masalan, agar C1:C10 ustunida 5 ta maksimal son bo'lsa, =СР3НАЧ() formula ularning o'rtachasini daromad sifatida ko'rsatadi.
3. **=СЧЁТ()** formula Excelda ma'lum belgilar yoki shartlarga asosan elementlarni hisoblash uchun ishlatiladi. Bu formula quyidagicha ishlaydi:
 - Berilgan diapazon ichidagi hujayralarda ma'lum qiymat, belgi yoki shart bo'lsa, ular sonini hisoblaydi.
 - Formula diapazonlari nomlangan yoki belgilangan bo'lishi mumkin. Masalan, =СЧЁТ(A1:A100;"x") A1 dan A100 gacha bo'lgan hujayralardagi "x" belgisining sonini hisoblaydi.
 - Agar shart ko'rilsa, faqat shartga javob beradigan elementlar hisoblanadi. Masalan, =СЧЁТ(A1:A100;A1:A100>"5") 5 dan katta elementlarning sonini hisoblaydi. Formula natijasi butun son ko'rinishida beriladi. Demak, =СЧЁТ() elementlar, belgilar yoki shartlar bo'yicha topilgan narsalarning sonini hisoblaydi. U excelda sanash vazifasini bajaradi va statistica ma'lumotlarni olish uchun mo'ljallanadi.
4. **=МАКС(A1:A100)** formula Excelda berilgan diapazondagi eng katta raqamni topish uchun ishlatiladi. Bu formula quyidagicha ishlaydi:
 - Unga A1:A100 kabi diapazon kiritiladi, bu diapazon ichidagi hujayralarni o'z ichiga oladi.
 - Formula barcha hujayra raqamlarini solishtiradi va ularning orasida eng katta raqamni aniqlaydi.

- Natijada eng katta raqam ko'rsatiladi.
- Masalan, agar A1:A100 ichida 12, 16, 7, 25, 3 kabi sonlar bo'lsa, formula natijasida 25 ko'rsatiladi, chunki u ular orasida eng katta son hisoblanadi.
- =MAKC(A1:A100) formula odatda quyidagi vazifalarga xizmat qiladi:
 - Statistik ma'lumotlarni tahlil qilish
 - Daromad hisoblash uchun maksimal summani aniqlash
 - Mashinalarning ish rejimini yaxshilash uchun ekstrim qiymatni topish
 - Dolzarblik darajasini aniqlash uchun eng yuqori qiymatni topish. Shuningdek u o'rganuvchilarga o'quv masalalarida eng optimal javobni topishda yordam beradi.
- 5. =МИН(A6:C6) formula Excelda berilgan ustunlardagi eng kichik raqamni topish uchun ishlatiladi. Bu formula quyidagicha ishlaydi:
 - Unga A6:C6 kabi ustunlar diapazoni kiritiladi. Bu diapazon A6, B6, C6 ustunlarini o'z ichiga oladi.
 - Formula berilgan ustunlardagi hamma hujayra raqamlarini solishtiradi.
 - Solishtirish natijasida ular orasida eng kichik raqamni aniqlaydi.
 - Natijada eng kichik raqam ko'rsatiladi.
 - Masalan, A6=10, B6=5, C6=7 bo'lsa, formula natijasida 5 ko'rsatiladi, chunki u A6:C6 orasida eng kichik son hisoblanadi.
 - =МИН(A6:C6) formula odatda quyidagi vazifalarga xizmat qiladi:
 - Statistik ma'lumotlarni tahlil qilish
 - Xarajatlarni kamaytirish uchun minimal summani aniqlash
 - Mashinalarning ishlash rejimini opimallashtirish
 - Xavfsizlik darajasini aniqlash uchun eng past qiymatni topish

E'tibor bergan bo'lsangiz Excellda formulalar Russ alifbosida yozilmoqda. Esda saqlang Excellda yacheykalarni to'g'ri belgilash juda kata ahamiyatga ega agarda xatolikga yo'l qo'ysangiz Excell ham xato hisoblaydi va siz kutilgan natijani ololmasligingiz mumkin.

[Qo'llanmani yuklab olish.](#)

